

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput V. a Lucius Papa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

necesse habuimus te summopere per scripta nostra prohibere, ne Missarum solennia celebrare debuisses, donec quid esset verius, potuissimus addiscere. Ne ergo, fili, Ecclesie diu videantur non habere Pastorem, & ne per hæc quæ dicuntur, si indiscussa remanserint, huiusmodi se vitium tendat in plurimos, hortamur ut ad nos venire omni postposita excusatione festines, quatenus servata iustitia, hæc & cognoscere, & finire secundum canonica instituta, Christo revelante possimus. Ita autem fac, ut ad veniendum amplius jam moras non ingeras, ne ipsa te magis absentia obnoxium his, quæ dicuntur assignet: & nos in te hæc res, non solum propter dicta crimina, quæ purgare subterfugis; sed etiam propter inobedientie culpam, durius, scilicet ut in contumacem, cogat ex concilio ferre iudicium.

NOTÆ.

COMMENTARIUM.

^{1.} ^a *Gregorius.*] Textus hic tribuitur Deodato in prima collectione, sub hoc titulo, cap. 4. Gratianus autem in cap. accusatum 2. quest. 4. cum citat ex Sylvestro; sed inter epistolas Sylvestri, aut Pontificis Deusdedit non reperitur textus hic; extat tamen in epistola tertia, lib. 5. Registr. D. Gregorii; quam integram hic transcribo, ut cognoscatur, Cardinalem Deusdedit in suo Decreto compilasse textum hunc, & transferuisse ex dicta epistola 5. ac sine causa eam divisisse.

^{2.} ^b *Maximo presumptori.*] Id est intruso, injusteque ordinato in Episcopum, ut constat ex epistolis ipsius Pontificis lib. 3. epist. 70. & lib. 4. epist. 34. Sed quia Maximus forsitan se purgavit ab hoc delicto simoniae, & aliis illi illatis, postea lib. 11. epist. 13. illi scribit sub titulo Episcopi Salonitani. De Ecclesia Salonitana egi in cap. 4. de accusat. ubi de hoc Maximo agitur.

^c *Ordinatus.*] Et pecuniâ datâ electus, ut habetur in dict. epist. 34. cuius partem retuli in cap. omnipotens, de accusat.

^{3.} Errum est, ordinatum per simoniam, suspensum esse ipso iure ab ordine suscepto, cap. tanta, cap. ex tua, hoc titulo. nam dum aliqui sacri canones ordinationem per simoniam factam nullam, irritamque esse docent, ut Gregorius noster lib. 7. epist. 142. & alii Ecclesie PP. in cap. quicumque, cap. cum ordinatur, 1. quest. 1. accipiendi sunt quoad exercitium, ut exponit Hallier. de sacris elect. sect. 7. art. 2. ad finem: & Gibalinus de simon. q. 27. Et licet reus accusatus de crimine, dum causa discutitur, non privetur iuribus sibi competentibus, ut probavi in cap. 4. de accusat. tamen in hoc crimine simoniae cum aliquis est infamatus publicè de eo, etiam iudicio pendente suspenditur à missarum celebratione, ut post Glossam hic, docuit Hallierius supra, fol. 264. Unde cum Maximus, de quo in præfenti, publicè infamatus esset de crimine simoniae, ut patet ex aliis epistolis ejusdem Gregorii, ideo Pontifex lite pendente, nec causâ adhuc decidâ, illi inhibuit ne Missam celebraret, usque dum accederet ad Romanam Sedem, ibique legitime ab hac diffamatione purgaretur.

CAPUT V.

^a Lucius Papa.

Sicut enim simoniaca pestis sui magnitudine alios morbos vincit, ita sine dilatione, mox sure ejus ^b signa per aliquam personam claruerint, de Ecclesia Dei debet eliminari, atque propelli. ^c Petrus enim primus Pastor Ecclesie, non alicujus hominis attestacione, sed S. Spiritus inspiratione Simonis interiora recognoscens, sine aliqua audientia, terribilem, & repentinâ morte multavit.

NOTÆ.

^{1.} ^a *Lucius.*] Ita etiam legitur in primâ collectione, sub hoc titulo, cap. 6. nullibi tamen exprimitur, an primi, secundi, vel tertii Lucii sit textus hic, nec cui Prælaro in eo Pontifex rescribat. Ex dicta autem primâ collectione ita eum transcribo.

^{2.} ^b *Signa.*] Licet regulariter in criminibus probationes debeant esse luce meridianâ clariores. cap. 1. cum sequent. 2. q. 1. l. ult. Cod. de probat. l. qui sententiam 16. Cod. de panis; nec ex suspicione sola ullus accusandus sit, cap. multi 2. q. 1. D. Thomas 2. 2. q. 60. art. 3. interdum tamen ob solam suspensionem proceditur, ut in casu heresis, ex l. 2. C. de hereticis: in casu adulterii, l. quamvis 30. Cod. ad leg. Jul. de adult. l. uxor 7. C. de repudiis. Quintil. declamat. 284. ibi: Sed finge me ex suspicione egressi D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

cum illo adulterii. Probat Fornerius lib. 1. rer. quorund. cap. 26. & in crimine simoniae, ex præfenti textu. Quibus autem modis probari debeat simonia, & quatenus in ejus probatione locus sit indicis & præsumptionibus, explicat Gibalinus de simon. cap. 30. per totam.

^c *Petrus.*] Verba quæ sequuntur omisit Raymondus; & rectè ea omisisse noravit Ant. Augustin. utpote difficillima; siquidem D. Petrus, dum interiora Simonis recognoscens dixit ei: Pecunia tua recum sit in perditionem; non illic eum interemit: quare ipse perdoctus vir creditur potius per hæc verba Lucium respexisse ad casum Ananiæ, & Sapphiræ; qui ad vocem D. Petri subito mortui ceciderunt, ut refertur cap. 5. Actuum Apostol. Sed cum casus hic non ob simoniam ab ipsis commissam; sed ob mendacium in retentione partis patrimonii contigeret;

G ;

geret;

geret; quid ad simoniæ detestationem, quam intendebat probare Lucius in præsentî? Credo ergo Pontificem sensisse de Simone Mago, cui dixit D. Petrus, *certum non est rectum coram Deo*. Actuum Apost. cap. 6. Et cum postea ipse de miraculis faciendis cum B. Petro disceptaret, asseruit se in cælum conscensurum: sed cum sublatus à dæmonibus volaret sublimis; cuncto spectante populo, Div. Petri precibus in terram prostratus, cruribus perfractis jacuit, & decessit, ut referunt D. Clemens lib. 6. *constit. cap. 9.* Arnobius *adversus Gentes lib. 2.* Cyrillus Hierosol. *Catechesi 6.* Epiphani. *heresiz. 21.* & alii SS. Patres, ex quibus idem narrat Baronius anno 68. de qua repentina mortefensit, ni fallor, Lucius in præsentî.

Inter alias pœnas, quibus notorii simoniaci afficiuntur, præcipua est depositio à gradu clericali, *cap. qui studet, cap. Presbyter, cap. Sanctorum, cap. erga simoniacos, 1. quest. 1. Concil. Tolet. 6. can. 4. cap. cum super, de confessis, lib. 1. Capitul. cap. 97.* quam pœnam etiam in ordinarios sanxerunt Apostoli in *can. 20.* aliàs 21. Ambros. & Gelasius in *cap. baptizandis, cap. reperuntur, 1. q. 1. PP. Concilii Chalcedon. in cap. si quis Episcopus 1. quest. 1. in 6. Synodo can. 22. in 7. can. 50.* Alexander II. in Synodo Romana *can. 3.* Gregorius VII. in Synodo Romana *can. 6.* quæ decreta juxta hodiernam praxim debere intelligi de depositione à iudice infligenda, non de ea, quæ ipso facto incurritur, docuerunt Hallier. *de sacris elect. sect. 7. art. 3. §. 1. Gibalinus de simonia, q. 29.*

CAPUT VI.

a Deus dedit.

Tanta est labes hujus criminis, quod etiam servi b adversus Dominos, & quilibet criminofus admittuntur ad accusationem. Item omnis peccator c Missam cantare potest præter simoniacum, quem etiam quilibet ut ab ordine malè accepto removeatur, accusare potest, etiam d meretrix.

NOTÆ.

1. a **D**eus dedit.] Ita etiam legitur in prima compilatione, *sub hoc titul. cap. 15.* Sed textum hunc transcriptum esse ex Decreto Cardinalis Deus dedit, jam notavi in *cap. 3. hoc titul.* Ex quo autem Concilio, aut sancti Patris decreto eum compilasset Cardinalis, non constat.

b *Servi adversus Dominos.*] Quia in hoc delicto proceditur ad instar criminis læsæ Majestatis, ut probavi supra in *cap. 3.*

2. c *Missam cantare.*] Quidam Præceptor nostræ Academiæ existimabat, in his verbis non agi de Presbytero celebrante Missæ sacrificium, sed de Psalmissa psallente in ipso sacrificio, juxta morem receptum jam à tempore, in quo pax data fuit Ecclesiæ, cum in usu esse cœperit schola cantorum, qui in eo gradu erant cooperti, ut psallerent in Ecclesia. Micrologus in *obs. eccles. cap. 1. ibi: Interim cantatur antiphona ad introitum, quæ ab introitu sacerdotis ad altare hoc nomen meruit habere.* Quem morem cantandi Missam illustrarunt Lantdmeter. *lib. 2. de veteri monach. cap. 17.* Vicecomes *volum. 1. de ritibus Missæ, lib. 5. cap. 7.* & nos in *cap. 1. de celebrat. Missar.* Si accipiatur textus hic in hac secunda parte de Presbytero celebrante, difficilis valde est; siquidem nullus peccator in peccato persistens potest Missam celebrare, cum

interim dum non agit pœnitentiam, sit suspensus quoad se, *cap. sacerdotes, cap. Sacramenta, cap. necesse, 1. q. 1.* & publici concubinarij quoad alios, *cap. nullus, 32. dist.* Sed adhuc potest, & debet accipi textus hic de sacerdote Missam celebrante, ita ut sensus sit, quod licet alij peccatores non præcisè ab Ecclesia, post peractam pœnitentiam possint Missam celebrare; & si in majoribus gradibus non sint, ad eos ascendere, ut probavi in *cap. final. de temporibus ordin.* tamen simoniaci, quia etiam post pœnitentiam non restituuntur ad gradum, à quo depositi fuerunt, non possunt ut ceteri peccatores pœnitentes Missam cantare, ut contingit in homicida ob irregularitatem contractam. Unde notat Gratianus *post cap. erga, cap. canem, 1. quest. 1.* ex epistola Innocentii ad Episcopum Macedon. quod etsi olim cum revertentibus ab hæresi dispensatum fuerit, ut in susceptis ordinibus ministrarent, vix tamen dispensatum legitur cum his, qui vel scienter à simoniacis ordinati fuerint; vel si ignoranter, eis postea liberè, ac lubenter adhæserint: & ita rectè in præsentî docetur, ut atrocitas, & gravitas simoniæ cognoscatur, eam tantam esse, ut omnis peccator ab Ecclesia non præcisus, ut homicidia, post pœnitentiam Missam celebrare possit, præter simoniacum.

d *Meretrix.*] Juxta tradita in *cap. 3. hoc titul.*

CAPUT VII.

Alexander III. in Concilio Turon.

Quia non satis utiliter avaritia in populo redarguitur, si ab iis, qui in Clero constituti videntur, & præcipuè contempto sæculo, religiosorum nomen profitentur, regula modis omnibus non cavetur: Prohibemus, ne ab eis, qui ad religionem transite